

EBH/23/2007

Év

2007

Védett tulajdonság:

Társadalmi származás

Vagyoni helyzet

Diszkrimináció területe

Oktatás, nevelés

Diszkrimináció típusa

Jogellenes elkülönítés

Befejezőmód

Jogsértést megállapító döntés

A kérelmező azért kezdeményezte a hatóság eljárását, mert álláspontja szerint az eljárás alá vont önkormányzat, a közgyűlése határozatának értelmében a fenntartásába tartozó iskolákat igazgatásilag és gazdaságilag is integráltan tartja fenn. Véleménye szerint az eljárás alá vont önkormányzat megsértette az egyenlő bánásmód követelményét, ugyanis a megnevezett iskolák roma etnikai kisebbséghez tartozó diákjait szegregáltan oktatta.

A hatóság hiánypótlás keretében felszólította az alapítványt, hogy *az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Ebkvt.) 18. § (1) bekezdése alapján csatolja meghatalmazását a jogsérelmet szenvedett felektől, így pl. azoktól a szülőktől, akiknek gyermeke a szegregált tanintézmény tanulója. Az alapítvány azonban nem csatolt meghatalmazást. Ezt követően a hatóság az eljárást hivatalból indította meg, és az iskolákat fenntartó önkormányzatot vonta eljárás alá, ugyanis az eljárás hivatalból történő megindítására az oktatási intézményekre vonatkozóan nem rendelkezett hatáskörrel. A hatóság arról is tájékoztatta az alapítványt, hogy az Ebkvt. 18. § (2) bekezdése szerinti ügyféljogokat az eljárás során gyakorolhatja.*

A hatóság kirendelte szakértőként az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpontot (OKÉV, az Oktatási Hivatal jogelődje), és erről tájékoztatta az eljárás alá vont önkormányzatot és az ügyféljogokat gyakorló alapítványt.

Ezt a határozatot azért töltöttük fel a TASZ oldalára, mert az Egyenlő Bánásmód Hatóság utódja, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalán belül működő Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatóság nem tartotta fontosnak, hogy saját weboldalt tartson fent, és 15 év jogalkalmazásának eredményét elérhetővé tegye a jogkereső közönség számára.

Mindaddig elérhető lesz az oldalunkon, amíg a jogutód ezt meg nem teszi.

Az OKÉV helyszíni ellenőrzéseket tartott, majd átadta a hatóságnak az eljárás alá vont által fenntartott nyolc általános iskolában és tagintézményeiben elvégzett hatósági ellenőrzésekről készített jelentését.

Az OKÉV a hatóság tájékoztatásában kiemelte, hogy az alapítvány a roma tanulók hátrányos megkülönböztetése, iskolai szegregációja miatt fordult kérelemmel a hatósághoz, azonban a megkülönböztetés alapjául szolgáló tulajdonság – az etnikai hovatartozás – egy szociológiai tanulmány megállapításai alapján került meghatározásra. A tanulók etnikai hovatartozását az iskolák semmilyen formában nem tartják nyilván, amely mindenfajta vizsgálatot jelentősen megnehezít. Ugyanakkor egyértelmű eredményekre és megállapításokra lehet jutni akkor, ha az Ebktv. 8. §-ban meghatározott másik két jellemző tulajdonság: a társadalmi származás és a vagyoni helyzet alapján vizsgálják az oktatási intézményekben tanulók helyzetét. A *Közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (Kt.)* 21. § (1) bekezdés 14. pontja meghatározta, mit kell érteni hátrányos helyzetű tanuló fogalma alatt. Tekintettel arra, hogy az OKÉV az oktatási intézményekben megvalósított helyszíni ellenőrzés jegyzőkönyveit az érintett intézményvezetők részére átadta, illetve az ellenőrzést lezáró intézkedéseit megtette, a hatóság a jelentésnek kizárólag az egyenlő bánásmód követelményének megtartására vonatkozó részeit vette figyelembe a döntéshozatalánál.

A hatóság megállapította, hogy az eljárás alá vont önkormányzat közgyűlése 2005 májusában a székhely és a tagiskolák összevonásáról rendelkezett, 2007. január 29-i gyűlésén pedig néhány iskola esetében a kötelező felvételi körzethatárok módosítására tett javaslatot. A hatóság – tekintettel arra, hogy az alapítvány az eljárás megindításakor hatályos Ebktv. 18. § (1) bekezdése alapján szükséges meghatalmazásokat nem csatolta a sérelmet szenvedett személyek, illetve törvényes képviselői részéről, sőt kifejezetten kérte annak mellőzését, hogy a vizsgálat során olyan szülőket hallgasson meg a hatóság, akiknek gyermeke az önkormányzat által fenntartott oktatási intézmény tanulója – kizárólag a fenntartóval szemben folytatta tovább hivatalból az eljárást, figyelemmel az Ebktv. 15. § (5) bekezdésében foglaltakra.

Ezt a határozatot azért töltöttük fel a TASZ oldalára, mert az Egyenlő Bánásmód Hatóság utódja, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalán belül működő Egyenlő Bánásmóddért Felelős Főigazgatóság nem tartotta fontosnak, hogy saját weboldalt tartson fent, és 15 év jogalkalmazásának eredményét elérhetővé tegye a jogkereső közönség számára.

Mindaddig elérhető lesz az oldalunkon, amíg a jogutód ezt meg nem teszi.

Az egyenlő bánásmód – és azon belül a jogellenes elkülönítés – viszonylatában nem pusztán az aktív magatartás, de egy már kialakult helyzet fenntartásával járó passzív magatartás is alkalmas a jogsértés megállapítására. A társadalmi származáshoz, illetve a vagyoni helyzethez kötődő egyenlőtlen és bármely hátrányban megmutatkozó bánásmód, illetve a már kialakult állapot felszámolása alapvető törvényi cél. Az eljárás alá vont önkormányzat a hatósághoz írt beadványában azzal védekezett, hogy az oktatási intézmények beiskolázási körzetei az iskolák alapító okiratainak módosításával egységessé váltak, és valamennyi tanuló számára biztosított a szabad iskolaválasztás lehetősége. Ennek ellenére az OKÉV által 2007. április-május hónapokban lefolytatott ellenőrzés megállapította, hogy egy intézményt kivéve a tagiskolákban valamennyi esetben magasabb volt a hátrányos helyzetű tanulók aránya, és három tagiskolában ez – az összes tanulólétszámhoz képest, a 2006/07-es tanév első évfolyamán – elérte az elkülönítés szegregációs küszöbét. Az elkülönítés megállapítása nem kapcsolható össze a felróhatósággal, nem feltételez szándékos vagy tudatos magatartást. Az Ebktv. 10. § (2) bekezdés értelmében jogellenes elkülönítésnek minősül az a magatartás, amely a 8. §-ban meghatározott tulajdonságai alapján – a vizsgált ügyben ezek a tulajdonságok a társadalmi származás és vagyoni helyzet voltak – egyes személyeket vagy személyek csoportját a velük összehasonlítható helyzetben lévő személyektől vagy személyek csoportjától – anélkül, hogy azt törvény kifejezetten megengedné – elkülönít.

A hatóság megállapította, hogy az eljárás alá vont önkormányzat megsértette az egyenlő bánásmód követelményét azzal, hogy az általa fenntartott három tagiskolában a hátrányos helyzetű tanulók aránya az összes tanulólétszámhoz képest a 2006/2007 tanév első évfolyamában elérte az elkülönítés szegregációs küszöbét. Az eljárás alá vont részéről az általa fenntartott oktatási intézmények területén, a 2005-től megvalósított a körzethatár-egyesítés a hátrányos helyzetű tanulók megoszlásában nem eredményezett a székhely és a tagiskolák között számottevő változást a korábbi állapotokhoz képest, így a fenti tagiskolákban változatlanul magasabb a hátrányos helyzetű tanulók aránya. Ezzel az önkormányzat társadalmi származás és vagyoni helyzet alapján hátrányosan megkülönbözteti azokat a tanulókat, akik a fenti oktatási intézmények tagintézményeiben tanulnak. Az önkormányzat által jóváhagyott pedagógiai programok a párhuzamos osztályok közötti átjárhatóságot nem szabályozták, a székhely és a tagiskolák között az átjárhatóság korlátozott.

Ezt a határozatot azért töltöttük fel a TASZ oldalára, mert az Egyenlő Bánásmód Hatóság utódja, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalán belül működő Egyenlő Bánásmódot Felelős Főigazgatóság nem tartotta fontosnak, hogy saját weboldalt tartson fent, és 15 év jogalkalmazásának eredményét elérhetővé tegye a jogkereső közönség számára.

Mindaddig elérhető lesz az oldalunkon, amíg a jogutód ezt meg nem teszi.

A hatóság elrendelte, hogy az önkormányzat szüntesse meg a jogsértő állapotot a három tagiskolában, legkésőbb 2008. szeptember 1-ig, és ennek módjáról egyidejűleg tájékoztassa írásban a hatóságot. A hatóság elrendelte, hogy az önkormányzat 2008. szeptember 1-ig vizsgálja felül a fenntartásában működő iskolák pedagógiai programjait, és egyeztessen az intézményvezetőkkel arról, hogy 2008. szeptember 1-től a pedagógiai programokban biztosítva legyen a székhely és a tagintézmények közötti átjárhatóság. Ezzel egyidejűleg az önkormányzat a megtett intézkedésekről tájékoztassa írásban a hatóságot.

Ezt a határozatot azért töltöttük fel a TASZ oldalára, mert az Egyenlő Bánásmód Hatóság utódja, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalán belül működő Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatóság nem tartotta fontosnak, hogy saját weboldalt tartson fent, és 15 év jogalkalmazásának eredményét elérhetővé tegye a jogkereső közönség számára.

Mindaddig elérhető lesz az oldalunkon, amíg a jogutód ezt meg nem teszi.